

Öğretmen Adaylarının Mesleği Tercih Nedenleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki

Ahmet NALÇACI¹, Yavuz SÖKMEN²

Geliş Tarihi: 10.10.2016

Kabul Ediliş Tarihi: 25.12.2016

ÖZ

Bu araştırmanın amacı sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenlerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını yordama düzeyinin belirlenmesidir. Araştırmanın evrenini Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Katılımcılar, ölçüt örnekleme yöntemi ile belirlenen toplam 246 sınıf öğretmeni adayından oluşturmaktadır. Araştırmada veriler Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etme Ölçeği ve Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeği kullanılarak elde edilmiştir. Verilerin analizinde Pearson Çarpım Momentler Korelasyon Analizi ve Çoklu Doğrusal Regresyon analizi kullanılmıştır. Bulgulara göre, öğretmen adaylarının tercih nedenleri öğretmenlik mesleğine yönelik tutumu %36 düzeyinde yordadığı sonucu elde edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Öğretmenlik mesleği, tercih, tutum, öğretmen adayı.

The reasons for Pre-service Teachers to Prefer Teaching Profession and Its Relationship with Their Attitudes toward This Profession

ABSTRACT

The aim of this study is to determine predictive level of the reasons for pre-service class teacher to prefer this profession for their attitudes toward teaching profession. The universe of this study consists of pre-service teachers that study in Kazım Karabekir Faculty of Education. The participants include 246 pre-service classroom teachers that are chosen through criterion sampling method. Data were collected through teaching profession preferring scale and attitude scale related to teaching profession. This study employed Pearson Product Moment Correlation Analysis and Multi-linear Regression Analysis to analyze data. Findings indicated that the reasons for pre-service teachers to prefer this profession predicted their attitudes with a percentage of 36.

Keywords: Teaching profession, preference, attitude, pre-service teacher.

GİRİŞ

Öğretmenlik mesleği ve bu mesleği seçecek bireylerin geçmişten günümüze pek çok araştırmaya konu olmasının temel nedeni öğretmenlerin eğitim öğretim faaliyetlerinde önemli bir yere sahip olmasıdır. Öğretmen öğretim sürecini

¹ Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi, e-posta: nalcaci@atauni.edu.tr

² Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi, e-posta: yavuzsokmen@atauni.edu.tr

yönlendiren ve bu sürecin başarısına doğrudan katkı sağlayan temel unsurlardan biridir.

Öğretmenlik mesleği, öğretmenin önemi, öğretmen rolleri, öğretmen yetiştirme, öğretmen tutumları gibi konular tüm toplumlarda güncelliğini korumaktadır (Çiçek-Sağlam, 2008). Toplumda üstlendiği misyon nedeniyle öğretmen yetiştirme süreci, gelişmişlik düzeyi ne olursa olsun, hemen her ülkede önemsenmektedir (Gürbüzürk, 2005). Bu bağlamda öğretmen yetiştirme programları ne kadar önemli ise, aday öğretmenlerin seçimleri de o kadar önemlidir (Şişman, 2012; Özbek, Kahyaoğlu ve Özgen, 2007). Öğretmenlik; bilgi ve becerilerin yanı sıra tutum ve düzenli alışkanlıkları da gerektiren bir meslektir. Bu nedenle öğretmen adaylarının meslekle ilgili değer ve tutum kazanmaları da, en az bilgi kadar gereklidir (Çeliköz ve Çetin, 2004). Öğretmenlerin mesleğe yönelik olumlu algılar geliştirmesi, öğretmenlik mesleğini icra ederken daha etkili olmalarını sağlayacaktır (Erdem, Gezer ve Çokadar, 2005).

Öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumları genel olarak onların, mesleklerini sevmeleri, mesleklerine bağlı olmaları, toplumsal olarak mesleklerini gerekli ve önemli olduğunun bilincine ulaşmaları ve meslekleri dolayısıyla kendilerini sürekli geliştirmek durumunda olduklarına inanmalarıyla ilgilidir (Temizkan, 2008). Toplumun şekillenmesinde etkin bir rol oynamaları bakımından, öğretmenlerin, yaptıkları işin gereklerini yerine getirebilecek bir takım tutum ve davranışlara sahip olmaları beklenmektedir (Dağ, 2010).

Sabır, özveri ve sürekli çalışma gerektiren öğretmenlik mesleğinde başarılı olabilmek için bu mesleği severek ve isteyerek yapmak çok önemlidir (Aşkar ve Erden, 1987). Bireylerin öğretmenlik mesleğini “neden seçtikleri” ve öğretmenlik mesleğini “nasıl gördükleri” düşüncesi öğretmenliğin sıradan bir meslek olmadığını, hemen her aşamada üzerinde ciddiyet ve önemle durulması gereken bir meslek olduğu gerçeğini ortaya koyar (Özbek, Kahyaoğlu ve Özgen, 2007). Öğretmenlerin öğrencileri üzerinde olumlu etkiler yaratabilmesi, onlara gerekli bilgiler sunabilmesi ve kişiliklerine olumlu katkılar sağlayabilmesi için öğretmenlerin kendilerini geliştirecekleri iyi yapılandırılmış öğretmen yetiştirme programlarına ihtiyaç vardır (Şahin ve Kartal, 2013).

Meslek, bir kimsenin tüm hayatı boyunca sürdüreceği faaliyetlerin önemli bir kısmını oluşturur. Bu yüzden bir kimsenin mesleği seçmekle, genel yaşam biçimi konusunda da bir seçim yapmış olduğunu söylemek hatalı olmaz. Çünkü meslek kişinin hayatını bir çerçevede geçireceğini ve kimlerle etkileşimde bulunacağını belirleyen boyutlara da sahiptir. İnsanın hayatında böylesi öneme sahip olan bir kararın iyice düşünülmeden verilmesi, düş kırıklığına, mutsuzluğa, başarısızlığa yol açabilmektedir (Dardağan ve Hesapçioğlu, 1997). İş hayatında, kişinin uyum ve üretkenlik gösterebilmesinde pek çok değişken etkili olmaktadır (Özkan ve Tay, 2012). Meslek seçim sürecinde, bireyin tüm yaşantıları, kişilik özellikleri, deneyimleri, ilgi duyduğu alanlar ve geleceğe yönelik planları önemli rol

oynamaktadır (Dağ, 2010). Bireyler, bir mesleğin eğitimini seçtikleri andan itibaren, bu meslekle ilgili olarak beklentiler gerçekleştirirler. Öğrenci iken oluşan bu beklentiler ve beklentilerinin gerçekleşmesini düşündükleri düzeylerin, mesleklerine başladıkları ilk zamanlardaki morallerine etkisi büyüktür (Beste-Çevik, Perkmen ve Alkan, 2012).

Gerek öğretmen yetiştirme uygulamalarında gerekse öğretmenlik mesleğinin çalışma koşullarında sürekli değişiklikler olmaktadır. Bu nedenle öğretmen yetiştirme programlarında öğrenim gören öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumların belirlenmeye ilişkin güncel araştırmaların yapılması oldukça önemlidir (Üstüner, 2006). Dolayısıyla mesleği tercih sebeplerinin programa girişte ve çıkıştaki durumunu incelemek, öğretmen yetiştirme programına katılan öğrencilerin mesleğe yönelik tutumları hakkında önemli bilgiler verirken diğer taraftan öğretmen yetiştirme sürecinin işleyişi, bu sürecin mesleğe yönelik tutumlar üzerindeki etkisi, mesleğe yeni başlayacak olan öğretmenlerin tutumu ve mesleğin durumuna yönelik önemli bilgiler sunabilir (Çermik, Doğan ve Şahin, 2010). Öğretmen eğitimi alanında görev yapan akademisyen, araştırmacı ve karar vericiler bu ve daha önce yapılan çalışmaların bulgularını göz önünde bulundurarak eğitim programlarında ve ortamlarında yapacakları iyileştirme ve geliştirmeleri tek yönlü ve tek boyutlu değil çok yönlü ve çok boyutlu olarak düşünmelidirler (Eret-Orhan ve Ok, 2014).

Alan yazında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ile ilgili araştırmalar incelendiğinde (Baykara-Pehlivan, 2008; Bedel, 2008; Çapa ve Çil, 2000; Çetinkaya, 2009; Güneylü ve Aslan, 2009; Gürbüz Türk ve Genç, 2004; Işık, Yaman ve Soran, 2005; Kaya ve Büyükkasap, 2005; Oral, 2004; Özder, Konedralı ve Perkan-Zeki, 2010; Saban 2003; Sağlam, 2008; Saracaloğlu, Bozkurt, Serin ve Serin, 2004; Temizkan, 2008; Üstüner, Demirtaş ve Cömert, 2009) çok sayıda ve farklı değişkenlere yönelik olduğu görülmektedir. Araştırmaların çoğu öğretmen adaylarının öğretmen yetiştirme programlarında karşılaştıkları sorunlara ve çözüm önerilerine yoğunlaşırken, aynı zamanda adayların öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarına, kaygı ve algılarına da değinmektedir. Ancak öğretmenlik mesleğini tercih nedenleri ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutum arasındaki ilişkinin incelendiği araştırmalarının ise yeterli düzeyde olduğu söylenemez. Bu bağlamda araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğini tercih nedenlerine ilişkin algılarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını ne düzeyde yordadığının incelenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Desen

Bu araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının algılarına bağlı olarak öğretmenlik mesleğini tercih nedenleri ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutum arasında ilişki belirlemek için ilişkisel araştırma deseni kullanılmıştır. İlişkisel araştırma deseni iki veya daha fazla değişkenlerin arasındaki ilişkiyi belirlemek için kullanılır (McMillan ve Schumacher, 2010).

Katılımcılar

Araştırmanın evreni Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Katılımcılar ölçüt örnekleme yöntemi ile belirlenen 1, 2, 3 ve 4. sınıfta öğrenim gören toplam 246 sınıf öğretmeni adayından oluşturmaktadır. Burada temel ölçüt algılardaki farklılıkları en aza indirmek için aynı anabilim dalında öğrenim görmedir. Bu örnekleme yöntemindeki temel anlayış önceden belirlenmiş bir dizi ölçütü karşılayan bütün durumların çalışılmasıdır. Burada sözü edilen ölçüt veya ölçütler araştırmacı tarafından oluşturulabilir ya da daha önceden hazırlanmış bir ölçüt listesi kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Araştırma kapsamına alınan öğretmen adaylarının demografik bilgilerine ilişkin dağılımı Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. *Örneklem Grubunun Demografik Bilgilerine İlişkin Dağılım*

Değişkenler		1	2	3	4	Toplam
		Erkek	Kadın			
Cinsiyet	n	79	167	-	-	246
	%	32,1	67,9			100
		1.sınıf	2.sınıf	3.sınıf	4.sınıf	
Sınıf	n	46	77	66	57	246
	%	18,7	31,3	26,8	23,2	100
		Genel	Anadolu	Öğretmen	Diğer	
Mezun olunan lise	n	121	91	18	16	246
	%	49,2	37,0	7,3	6,5	100

Veri Toplama Araçları

Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etme Ölçeği: Araştırmada Övet (2006) tarafından geliştirilen 31 maddeden oluşan ölçek kullanılmıştır. Ölçek “Bilinç, Güvence, İdeal ve Etkilenme” olmak üzere dört faktörden oluşmaktadır. Ölçek (5=Tamamen uygun, 4=Oldukça uygun, 3=Biraz uygun, 2=Çok az uygun, 1=Hiç uygun değil) şeklinde beşli likert tipinde derecelendirilmiştir. Ölçeğin 22 maddesi olumlu, 9 maddesi olumsuzdur. Ölçekteki olumsuz ifade edilmiş sorular ters kodlanmıştır. Ölçeğin güvenilirlik değerinin hesaplanmasında kullanılan Cronbach alpha değeri alt boyutlarında .74 ile .91 arasında değişmektedir. Bu araştırma için hesaplanan Cronbach alpha değeri ise .72 ile .90 arasındadır.

Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği: Araştırmada Erkuş, Sanlı, Bağlı ve Güven (2000) tarafından geliştirilen 23 maddeden oluşan ölçek kullanılmıştır. Ölçek (5=Tamamen uygun, 4=Uygun, 3=Kararsızım, 2=Uygun değil, 1=hiç uygun değil) şeklinde beşli likert tipinde derecelendirilmiştir. Ölçeğin 10 maddesi olumlu, 13 maddesi olumsuzdur. Ölçekteki olumsuz ifade edilmiş sorular ters kodlanmıştır. Ölçeğin güvenilirlik değerinin hesaplanmasında kullanılan Cronbach alpha değeri 0.99’dur. Bu araştırma için hesaplanan Cronbach Alpha değeri ise .89 ‘dur.

Verilerin Analizi

Araştırmadaki verilerin analizinde mesleğini tercih nedenleri ve öğretmenlik mesleği tutum ölçeklerinden elde edilen puanlar arasındaki ilişkilerin saptanması için Pearson Çarpım Momentler Korelasyon Analizi kullanılmıştır. Mesleğini tercih nedenleri ölçeğinden elde edilen puanlarının öğretmenlik mesleği tutum ölçeğinden elde edilen puanları yordama düzeyinin belirlenmesinde ise Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi kullanılmıştır. Analizlerde öğretmenlik mesleğini tercih nedenleri ölçeği alt boyutları bilinç, güvence, ideal ve etkilenme bağımsız değişken, öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ise bağımlı değişken olarak ele alınmıştır.

BULGULAR

Öğretmenlik mesleğini tercih nedenleri ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutum arasındaki ilişkiye belirlemeye yönelik yapılan korelasyon analizi sonuçları Tablo 2’de verilmiştir. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine tutum ölçeğinin toplam puanı ile öğretmenlik mesleğini tercih nedenleri alt boyutlarından bilinç alt boyutu [$r=.18$] ve ideal alt boyutu ile [$r=.13$] pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır.

Tablo 2. Öğretmenlik Mesleğini Tercih Nedenleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Arasındaki Korelasyon Matrisi

Değişkenler	1	2	3	4
1. Öğretmenlik Mesleği Tutum	-			
2. Bilinç	.18*	-		
3. Güvence	.10	.30*	-	
4. İdeal	.13*	.66*	.13 *	-
5. Etkilenme	.09	.39*	.37*	.14*

$n=246$, * $p<.05$

Tablo 3’te öğretmen adaylarının algıları doğrultusunda öğretmenlik mesleğini tercih nedenlerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumu yordama düzeyini belirlemek için yapılan çok değişkenli regresyon analizi sonuçları verilmiştir. Öğretmenlik mesleğini tercih nedenleri bütün alt boyutlarının birlikte öğretmenlik mesleği tutum puanını yordama gücü istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur [$F(4-242)=2.250$, $p<.01$]. Dört yordayıcı değişken birlikte öğretmenlik mesleği tutum puanındaki değişimin %36’sını [$R=.72$, $R^2=.36$] açıklayabilmektedir.

Tablo 3. Öğretmenlik Mesleğini Tercih Nedenleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Arasındaki Çok Değişkenli Regresyon Matrisi

Tercih Nedenleri	B	SH_B	β	t	p
Sabit	52.53	14.970		35.086	.000
Bilinç	.720	.442	.152	1.645	.101
Güvence	.971	.143	.047	.667	.000

İdeal	.524	.228	.019	.227	.499
Etkilenme	.363	.241	.011	.155	.820
$\eta=246, R=.72, R^2=.36, F=2.250, p >.05$					

TARTIŞMA ve SONUÇ

Öğretmen adaylarının algılarına dayalı olarak (bilinç, güvence, ideal ve etkilenme) öğretmenlik mesleğini tercih nedenleri ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında pozitif yönde manidar ilişki olduğu saptanmıştır. Elde edilen bulgular öğretmenlik mesleğini tercih nedenleri alt boyutlarının birlikte öğretmenlik mesleğine yönelik tutumun önemli bir yordayıcısı olduğunu göstermektedir.

Sınıf öğretmenlerinin günümüzün hızla gelişen ve çağın özelliklerine uygun olarak yetiştirilmesi, geleceğe yön verecek olan yeni kuşakların nitelikli olarak yetişmeleri açısından büyük önem taşımaktadır (Eş, 2010). Eğitimin kalitesini önemli ölçüde belirleyici unsurlardan biri de öğretmendir (Terzi ve Tezci, 2007). Öğretmenliğe profesyonel olarak bakmanın yanında öğretmen olmayı istemek de önemlidir (Özbek, 2007). Öğretmenlik mesleğini seçen her birey bu mesleğin sorumluklarını alabilecek donanımına ve kişilik özelliklerine sahip olmalıdır (Nalçacı, 2013).

Nitelikli öğretmen yetiştirmek için eğitim fakültelerine başlayan öğrencilerin öğretmenlik mesleğini niçin tercih ettiğinin ve beklentilerinin ne olduğunun belirlenmesi önemli görülmektedir (Tataroğlu, Özgen ve Alkan, 2011). Çünkü bireylerin mesleği tercih nedenleri seçilen meslekte başarılı olmaları konusunda önemli bir belirleyicidir. Meslek seçimine etki eden faktörler çeşitlilik göstermektedir. Ancak bireyler meslek seçimini bilinçli olarak herhangi bir etki olmadan yapabileceğine inanmış oldukları için seçmiş olmaları onların mesleki doyumuna da katkılar sağlayacaktır. Dönmez ve Uslu'ya (2013) göre insanların sevmedikleri meslekleri yapmak zorunda kalmalarının meslekteki başarılarını engelleyecek bir durum olduğu göz önüne alındığında, öğretmen adaylarının mesleklerini bilinçli olarak seçmiş olmaları ve tutum düzeylerinin yüksek olması, mesleklerinde başarılı olabilmeleri açısından önemlidir. Buldur ve Bursal (2015) araştırmalarında öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleği tercihinde ve mesleklerine ilişkin olumlu gelecek beklentilerinde en etkili faktörün, bu mesleği gerçekten isteyerek yapmalarının ön plana çıktığı sonucuna ulaşmışlardır.

Öğretmenlik mesleğini tercih nedenleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeklerinin alt boyutları arasındaki çok değişkenli regresyon analizi sonuçlarına göre öğretmen adaylarının mesleği tercih nedenlerinin mesleğe yönelik tutum puanlarındaki değişimin %36'sını yordadığı saptanmıştır. Bu bulgu, mesleğe yönelik tutumun %64'lük kısmın farklı değişkenler tarafından açıklandığını ortaya koymaktadır. Dağ (2010) sınıf öğretmeni adaylarının, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile bu mesleği tercih etmelerinde etkili olan faktörler arasında yüksek düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğunu tespit etmiştir.

Alan yazını incelendiğinde öğretmenlik mesleğini tercih nedenleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutum arasındaki ilişkiye yönelik araştırmaların oldukça sınırlı olması bu çalışmanın da sınırlılığına sebep olmuştur. Bundan sonraki yapılacak araştırmaların artması, daha kapsamlı olması ve değişik yöntemlerin kullanılması bu kavramların arasındaki ilişkinin daha kolay anlaşılmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda farklı örneklerde öğretmenlik mesleğini tercih nedenleri ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlara ilişkin nicel ve nitel araştırmalar yapılabilir. Eğitim öğretim faaliyetlerindeki niteliğin belirleyici unsurlarının temel öğelerinden biri olan öğretmenlerin seçimi çok önemlidir. Bu nedenle öğretmen yetiştiren kurumlarla öğretmenlerin görev yapacakları kurumlar arasında işbirliği yapılarak mesleğin tanıtımlarına yönelik çalışmalar artırılabilir. Öğretmen yetiştiren kurumlara öğrenci alınırken taban puan uygulamasına geçilebilir. Aynı zamanda öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği kişisel özellikler açısından adayların değerlendirilmesi yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Aşkar, P. ve Erden, M. (1987). Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, (121), 8-11.
- Baykara-Pehlivan, K. (2008). Sınıf öğretmeni adaylarının sosyo-kültürel özellikleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları üzerine bir çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 151-168.
- Bedel, E. F. (2008). Okul öncesi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları ve bazı kişilik özellikleri arasındaki ilişkiler. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 4(1), 31-48.
- Beste-Çevik, D.B., Perkmen, S. ve Alkan, M. (2012). Müzik öğretmeni adaylarının mesleklerinden beklentileri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 41-45.
- Buldur, S. ve Bursal, M. (2015). Fen bilgisi öğretmen adaylarının meslek tercih nedenlerinin etki düzeyleri ve mesleki geleceklerine yönelik beklentileri. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED)*, 9(1), 81-107.
- Çapa, Y. ve Çil, N. (2000). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 69-73.
- Çeliköz, N. ve Çetin, F. (2004). Anadolu öğretmen lisesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının etkileyen etmenler. *Milli Eğitim Dergisi*, 162, 136-145.
- Çermik, H., Doğan, B. ve Şahin, A. (2010). Sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini tercih sebepleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(2), 201-212.
- Çetinkaya, Z. (2009). Türkçe öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının belirlenmesi. *İlköğretim Online*, 8(2), 298-305.
- Çiçek-Sağlam, A. (2008). Müzik öğretmenliği bölümü öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 59-69.
- Dağ, E. (2010). *Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile öğretmenlik mesleğini tercih etmelerinde etkili olan faktörler arasındaki ilişki (İzmir ili örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, İstanbul.

- Dardağan, M. ve Hesapçoğlu, M. (1997). Çeşitli yıllar itibariyle üniversiteleri kazanan öğrencilerin kaçınıcı tercihleriyle üniversiteleri kazandıkları giriş-bir çözümleme-. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9, 143-170.
- Dönmez, C. ve Uslu, S. (2013). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(1), 42-63.
- Erdem, A.R., Gezer, K. ve Çokadar, H. (2005). Ortaöğretim fen-matematik ve sosyal alanlar öğretmenliği tezsiz yüksek lisans öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *14. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı*, 471-477., Denizli.
- Eret-Orhan, E. ve Ok, A. (2014). Öğretmenlik programlarını kimler tercih ediyor? adayların giriş özellikleri ve öğretmenliğe yönelik tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(4), 75-92.
- Erkuş, A., Sanlı, N., Bağlı, M. T. ve Güven, K. (2000). Öğretmenliğe ilişkin tutum ölçeği geliştirilmesi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 25(116), 27-33.
- Eş, Ü. (2010). *Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının ve öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenlerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Niğde.
- Güneylı, A. ve Aslan, C. (2009). Evaluation of Turkish prospective teachers' attitudes towards teaching profession (Near East University case). *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 1, 313-319.
- Gürbüzürk, O. (2005). Öğretmen adaylarının nasıl bir öğretmen olmak istediklerine ilişkin görüşleri. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 45-64.
- Gürbüzürk, O. ve Genç, S. Z. (2004). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(7), 47-62.
- Işık, S., Yaman M. ve Soran H. (2005). Biyoloji ve biyoloji öğretmenliğine karşı tutumlarına göre biyoloji öğretmen adaylarının tiplerinin belirlenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 110-116.
- Kaya, A. ve Büyükkasap, E. (2005). Fizik öğretmenliği programı öğrencilerinin profilleri, öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ve endişeleri: Erzurum örneği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13(2), 367-380
- McMillan, J.H. ve Schumacher, S. (2010). *Research in education: Evidence-based inquiry* (7th Edition). London: Pearson.
- Nalçacı, A. (2013). Bir meslek olarak öğretmenlik, S. Z. Genç ve Ç. Şahin (Ed). *Eğitim Bilimine Giriş* (ss.27-55). Ankara: Paradigma Kitabevi Yayınları.
- Oral, B. (2004). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Eurasian Journal of Educational Research*, 15, 88-98.
- Övet, O. (2006). *Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğini tercih etmelerinde etkili olan faktörlerin belirlenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Özbek, R. (2007). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini tercih etmelerinde kişisel, ekonomik ve sosyal faktörlerin etkililik derecesine ilişkin algıları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(1), 145-159.
- Özbek, R., Kahyaoglu M. ve Özgen, N. (2007). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 221-232.
- Özder, H., Konedralı, G. ve Perkan-Zeki, C. (2010). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 16(2), 253-275.
- Özkan, D. ve Tay, B. (2012). Yönetici görüşleri çerçevesinde bilim ve sanat merkezleri öğretmenlerinin seçimlerine bağlı olarak performans düzeyleri. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(6), 52-69.

- Saban, A. (2003). Sınıf öğretmeni adaylarının demografik özellikleri ve mesleki eğilimleri. *Eğitim Araştırmaları*, 10, 91-101.
- Sağlam, Ç. A. (2008). Müzik öğretmenliği bölümü öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, (5)1, 59-69.
- Saracaloğlu, A.S., Bozkurt, N., Serin, O. ve Serin, U. (2004). Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarını etkileyen faktörler. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 311, 16-27.
- Şahin, Ç. ve Kartal, O.Y. (2013). Sınıf öğretmeni adaylarının sınıf öğretmeni yetiştirme programı hakkındaki görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 164-190.
- Şişman, M. (2012). *Eğitim bilimine giriş* (10.Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Tataroğlu, B., Özgen, K. ve Alkan, H. (2011). Matematik öğretmen adaylarının öğretmenliği tercih nedenleri ve beklentileri. *2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications 27-29 April*, 998-1006.
- Temizkan, M. (2008). Türkçe Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları üzerine bir araştırma. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(3), 461-486.
- Terzi, A. R. ve Tezci, E. (2007). Necatibey eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Educational Administration: Theory and Practice*, 52, 593-614.
- Üstüner, M. (2006). Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeğinin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 12(45),109-127.
- Üstüner, M., Demirtas, H. ve Cömert, M. (2009). The attitudes of prospective teachers towards the profession of teaching (The case of inonu, faculty of education). *Eğitim ve Bilim Dergisi*, (34)51, 140-155.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.

SUMMARY

Individuals that prefer teaching profession and this profession itself have significant roles in education life. Therefore they have been a research subject from past to present. Teachers are one of the elements that guide education process and directly contribute to the success of this process.

Teaching profession, the importance of teaching, teacher roles, training teachers, the attitudes of teachers still have the same importance in all cultures (Çiçek-Sağlam, 2008). Because of the mission of teachers in the society, the process of training teachers still has significance in nearly all societies regardless of their development level (Gürbüzürk, 2005).

The attitudes of teachers about their profession are mainly affected by the fact that they like their profession are committed to it, aware of its importance and necessity and believe they are required to consistently improve themselves due to the requirements of their profession (Temizkan, 2008). The reasons for preference this profession and their perceptions about teaching profession put forward that teaching is not an ordinary profession and it requires solemnity and importance in nearly all phases (Özbek, Kahyaoğlu & Özgen, 2007).

The studies about teaching profession not only focus on problems that pre-service teachers face in training programmes and solutions to them, but also address their attitudes, anxieties and perceptions about the profession. However, it is likely to state that there is no sufficient research about the preference reasons for teaching profession and its relationship with the attitudes toward this profession. Within this context, this study aims to analyze the extent to which the preference reasons of pre-service teachers for teaching profession predict their attitudes.

This study employed a relational research design to determine the relationship between the preference reasons for teaching profession and the attitudes toward this profession depending on the perceptions of pre-service classroom teachers. The population consists of 246 pre-service classroom teachers from all grades in university that were selected via criterion sampling method.

Data collection instruments were “teaching profession preference scale with 31 articles developed by Övet (2006) and the attitude scale related to teaching profession with 23 articles developed by Erkuş, Sanlı, Bağlı and Güven (2000)

This study employed a Pearson Product Moment Correlation Analysis to analyze data in terms of the relationship between teaching profession preference reasons and attitude scale related to teaching profession scores. Multi-linear Regression Analysis was used to determine the predictive level of teaching profession preference scale scores on the attitude scale related to teaching profession. In the analyses, the sub dimensions of teaching profession preference scale such as awareness, assurance, ideal, response were regarded as an independent variable while the attitude toward teaching profession was a dependent variable.

The relationship between the total scores of the attitude scale related to teaching profession and awareness [$r=.18$] and ideal [$r=.13$], sub dimensions of preference reasons for teaching profession, is positively significant.

The predictive power of all sub dimensions of teaching profession preference reasons on the scores of attitude toward teaching profession is statistically significant [$F(4-242)=2.250, p<.01$]. Four predictive variables together are able to clarify 36 % of change in the scores of the attitude scale related to teaching profession [$R=.72, R^2=.36$].

The findings indicate that the relationship between the preference reasons for teaching profession and their attitudes toward this profession is positively significant depending on the perceptions of pre-service teachers (awareness, assurance, ideal and response). The findings also argue that all sub dimensions of teaching profession preference reasons are important predictive for the attitude toward this profession.

Training classroom teachers in accordance with rapidly emerging and contemporary conditions has a great order to be able to educate new generations that lead the future in a qualified and sufficient way (Eş, 2010). A teacher is one of the elements that determine the quality of education (Terzi & Tezci, 2007). Each individual that chooses teaching profession is required to be capable of taking responsibilities with the regard of this profession and have necessary personal features (Nalçacı, 2013). The multi- linear regression analysis results carried out to analyze teaching profession preference results and sub dimensions of the attitude scale related to teaching profession indicate that preference reasons of pre-service teachers predicted 36 % of the change in the scores of attitude towards this profession. This finding reveals that 64 % of the attitude toward teaching profession is influenced by different variables. Dağ (2010) puts forward that there is a highly positive and significant relationship between the attitudes of pre-service teachers toward teaching profession and the factors that influence on their preference.

This study is considered to be limited due to insufficiency of literature review about the relationship between teaching profession preference reasons and attitudes toward it. A greater number of extensive future studies to be carried out with different methods is thought to make a contribution to have a higher level of understanding about the relationship between them. Within this context, it is possible to conduct qualitative and quantitative studies to analyze teaching profession preference reasons and attitudes about this profession with a different population. Choosing teachers is of great importance because they are one of the main elements that determine the quality in education life. Thus, institutions that train teachers and the ones in which teachers work have a chance to promote this profession further by cooperating with each other. Base point system is one of the options to choose students for education departments. In addition, it is recommended that candidates be assessed in terms of personal features that are necessary for teaching profession.